

medfører tilvisse et overordentligt Gode at føle sig i religiøs Henseende ikke isoleret, men i Samsund, og for at føle sig deri maa man altsaa underkaste sig Samsundets Orden. Naar der nu fra denne Side er sagt, at det hele Lovudkast vilde, idet det udgav sig for ikke at berøre Folkkirken, dog medføre en stor Evang i Folkkirken, betage Folkkirken den Frihed, som den hidtil havde havt, saa troer jeg, at der ikke kan, naar man rigtigt opfatter Lovudkastet, gjøres denne Indvending. Der blev af den ærede Taler (Kierkegaard), der fremsatte denne Indvending, talt om en Reaction, der i denne Henseende skulde ligesom vise sig i dette Dieblis, som han selv troede, vilde senere erkjendes for at være et Skin; ja, jeg troer, at Reactionen, forsaavidt den skulde paa nogen Maade komme tilsynne i denne Lov ved at indskrænke Folkkirkens Frihed, er mindre end et Skin, jeg troer, at den er et Spøgelse. Denne Lov fastsætter nemlig aldeles Intet for Folkkirken; den Frihed, hvormed man altsaa hidtil har bevæget sig, eller troet sig berettiget til at bevæge sig indenfor Folkkirkens Omraade, vedbliver at bestaae, den kunne Folk troe, at de endnu have, forsaavidt det ikke var en saa aabenbar Folkkirkens Ret overskridende Frihed, at den, saasnart den kom i Berørelse med Lovgivningen, absolut maatte falde bort. Man har altsaa forlangt, at Loven skulde give visse Friheder i Folkkirken, som hidtil skulle have eksisteret i denne tildeels ved Praxis, og, naar der derimod indvendes, at Staten ikke kan give disse Friheder uden i Forening med Kirken selv, idet det er Kirken, der skal erkjende dem som virkelige Friheder, og ikke som en Oplosning, blev der sagt, at det var ikke en Indgriben i Kirkens indre Anliggender at borttage den ydre Evang, og det er sandt, at det ikke er en Indgriben, at borttage den ydre Evang, men det er en meget stor og farlig Indgriben i Kirkens indre Anliggender, ikke at borttage den ydre Evang, men at sige, at Handlinger ere berettigede, og at Kirken ikke kan og maa modsætte sig dem, og det er det, der skeer, naar der ved Lov, uden at Kirken er hørt, udtales, at Medlemmerne af Kirken kunne, uden at Kirken kan gjøre Noget derved, undlade at modtage den kirkelige Vielse og endnu

mere, thi her er der ikke Tale om et Dogma. Naar der siges, at Medlemmerne af Kirken kunne, uden at Kirken kan gjøre Noget derimod, undlade at lade deres Børn døbe, lade dem være udbøtte, da borttages der ikke en ydre Evang — om den ydre Evangs Anvendelse vil jeg her ikke tale —, men der paalægges Kirken positivt at erkjende, som sine Medlemmer, Saadanne, der paa en høist betænkelig Maade afvige fra Kirkens Dogma, og fra Kirkens Dogma angaaende eet af dens to Sacramenter, og jeg troer derfor, at det vilde være en virkelig Evang og en farlig Indgriben, hvis Loven nu gif ud paa at fastsætte dette. Den Frihed, hvormed her er Tale, forsaavidt det er en virkelig Frihed, maa Kirken, som jeg sagde, faae ved en anden Lov og faae ifølge en Forhandling om den med dens Medlemmer selv. Den anden Evang, der skulde paaføres Folkkirken ved denne Lov, har jeg allerede omtalt, thi i dette Punkt er den ærede Landstingsmand, der har filllet det sidste Minoritetsvotum, enig med de to andre ærede Medlemmer, der have afgivet det første Botum. Forsaavidt der forresten tales om en friere Praxis, der hidtil skulde have eksisteret i Folkkirken, og som skulde berøves den derved, at denne Lov, ved at udtale Frihed udenfor Kirken, aabenbart indskrænkede den i Kirken og der stærkede Reglerne, maa jeg dertil bemærke, at selv den frieste Praxis i Folkkirken hidtil aldrig har omfattet det, som denne Lov indrømmer udenfor Kirken, nemlig Indstiftelse af Hgteskab ved en blot borgerlig Handling, uden kirkelig Vielse, og den Frihed, der er omtalt, var egentlig en Frihed fra Præstens Side til at nægte kirkelig Vielse i visse Tilfælde, som denne Lov slet ikke berører. Forsaavidt nu den Praxis hidtil har bestaaet, har den dog aldrig bestaaet som Ret for Præsterne til directe at nægte Vielse, og jeg tvivler meget paa, at en saadan Praxis nogensinde har fundet et stiltiende Bisald hos Bestyrelsen, thi jeg tvivler paa, at disse Tilfælde ere forelagte Bestyrelsen; men hiin Frihed er taget saaledes, at enten har Præsten bedet de Hgtesfolk, som han havde Strupler ved at vie, gaae til en anden Præst, der kunde gjøre det, eller ogsaa bedet en anden Præst, Hgtesfolkene uafvidende,